

TÍÐINDI

6%

Royndir vísa, at hóast pápar hava ávís rættindi at fara í barilsfarloyvi, gera teir ikki nógv av at brúka hesi rættindi.

Stutt síðani upplýsti Johan Dahl, landsstýrismaður, at tøluni fyri føroysku barsilsskipanini vísa, at hesi síðstu árin eiga páparnir bara ímillum 6% og 7% av útgjaldinum úr Barsilsgrunninum.

Samstundis eiga páparnir bara frá sløkum 6% til góð 6% av døgnum, sum føroysku foreldur tilsamans eru í barnsburðarfarloyvi um árið.

Men gongdin hevur verið, at talið hevur enntá verið heldur fallandi síðstu árin.

Johan Dahl vísir eisini til eina kanning í Danmark sum vísir, at pápar í almennum starvi, eru í barnsburðarfarloyvi 56 dagar í miðal.

Men pápar í privatu vinnuni eru bara í barnsburðarfarloyvi í 23 dagar í miðal.

- Orsøkin til, at pápar í privatu vinnuni eru nógv styttri í barnsburðarfarloyvi enn pápar í almennum starvi, hongur helst saman við, at pápar í privatu vinnuni stúra fyri at missa starvið, eru teir ov leingi í barnsburðarfarloyvi.

Umhugsa at áseta kvotur fyri pápar

PÁPAKVOTA Johan Dahl ferð nú at endurskoða barslisskipanina og í hesum sambandi umhugsar hann at áleggja pápum at fara í barnsburðarfarloyvi

Áki Bertholdsen

- Nú skal barsilsskipanin endurskoðast!

Tað lovaði Johan Dahl, landsstýrismaður í javnstøðumálum teimum, sum vóru í Miðlahúsinum fríggjakvøldið, har kvinnufelagið hevði fund í sambandi við altjóða kvinnudagin 8. mars.

Hann segði, at hann hevur sett gongd á arbeiðið at endurskoða barsilsskipanina og samgongan hevur avgjørt at leggja uppskot fyri Løgtingið á ólavsøku um at broyta hana.

Í hesum sambandi fer hann eisini at viðgera spurningin um pápafarloyvi.

Tað merkir, at hann fer at viðgera spurningin um kvota skal setast á farloyvi hjá pápum, so at teir skulu í barnsburðarfarloyvi eina ávísá tíð.

Johan Dahl sigur, at í hesum sambandi fer hann eisini at viðgera spurningin um gjaldið úr barnsburðargrunninum eisini skal geva

rætt til eftirløn, tí tað ger tað ikki í dag.

Sum skipanin er í dag, merkir tað, at hvørja ferð ein kvinna er í barnsburðarfarloyvi, missur hon eftirløn og í longdini kann avleiðingin vera, at hon fer at fáa væl minni í eftirløn, enn hon hevði fingið, var hon ikki í barnsburðarfarloyvi.

Vilja hava pápakvotu

Tað er mangt, sum bendir á, at Johan Dahl hevur undirtøku í samgonguni fyri at áleggja pápum at fara í barnsburðarfarloyvi í eina tíð.

Løgtingið viðgjörði í fjør eitt uppskot frá Bjørt Samuelsen og Sirið Stenberg úr Tjóðveldi um at leingja barnsburðarfarloyvi, men samgongan tók ikki undir við tí.

Kortini staðfestu umboðini fyri samgonguna í vinnunevndini, Alfred Olsen, Bjarni Djurholm, Jógvan Skorðheim og Hanus Samró, at tað er neyðugt at endur-

skaða skipanina.

Men teir vísa á, at hetta er møguliga við í eini heildarloysn hjá samgonguni um at forða fyri fráflyting og at økja fólkatálið í Føroyum.

Tí vildu teir ikki samtykkja uppskotið hjá Tjóðveldiskvinnum, men vildu biða eftir samgongi.

Men teir staðfesta, at tað er neyðugt at endurskoða barsilsskipanina.

Og tað skal ikki bara við tí endamálið at leingja barsilsfarloyvi. Endamálið skal eisini vera at gjaldið úr barnsburðargrunninum skal vera eftirlønargevandi og at ein partur av farloyvinum skal markast til pápan.

Men so er spurningurin, hvussu langt tann góði viljin røkkur, tá ið samanum kemur.

Tað er ein sannroynd, at páparnir forvinna í miðal munandi meira enn mammurnar.

Skulu páparnir hava longri farloyvi, fer tað so stótt at verða dýrari fyri barnsburðargrunnin og tað

er eisini eitt politiskt atlit at taka.

Markast til pápan

Katrin Kallsberg sigur, at í Íslandi hava tey markað ein part av barnsburðarfarloyvi til pápan og tað er eitt dømi um, hvussu tað ber til at broyta hugburð við rættiliga einføldum inntrivum.

Í Íslandi hava tey ásett, at mamman skal hava ein triðing av farloyvinum, pápin ein triðing og tann seinasta triðingin kunnu tey býta sínammillum, sum tey vilja.

- Úrslitið av tí er, at í Íslandi brúka páparnir 30% av barnsburðarfarloyvinum og í Danmark brúka teir 7% og í Føroyum líkist stóðan teirri donsku.

Hon sigur, at í kreppuni hesi seinastu árin er stóðan versna upp aftur meiri í Danmark, tí menn í pri-vatu vinnuni fola seg ikki tryggjar í arbeiðnum og tí lata teir vera við at fara í barnsburðarfarloyvi, so nú eru teir uppaftur minni í barnsburð-

arfarloyvi enn áður.

Í ES hava fleiri lond skrivað undir eina avtalu um barnsburðarfarloyvi og eftir teirri avtaluni skal pápin hava fyra mánaðir, mamman fyra mánaðin og tey kunnu í mesta lagi flyta ein mánað ímillum sín.

Hon heldur eisini, at gjaldið úr barnsburðargrunninum skal vera eftirlønargevandi

- Sum stóðan er í Føroyum í dag, eru útlitini til, at vit fara at fáa ein stóran skara av eldri fátækum kvinnum, tí tær fáa so nógv minni av pensjón av tí, at tær eru ofta í barnsburðarfarloyvi, sigur hon.

Johan Dahl fer nú at kanna møguleikarnar fyri at marka ein part av barnsburðarfarloyvinum til pápan. Tað taka bæði javnstøðunevndin, og fleiri politikarar, undir við. Her er Johan Dahl mitt í rúgvuni á tiltaki í Miðlahúsinum, sum Kvinnufelagið skipaði fyri í sambandi við altjóða kvinnudagin, 8. mars

Kvinnurnar berjast fyri rættindum hjá monnum

JAVNSTØÐA Kvinnurnar mugu berjast fyri rættindini hjá monnum, tí sjálvir gera teir einki

Áki Bertholdsen

- Tað er heilt klárt, at tað er her, slagið skal standa.

Katrin Kallsberg, forkvinna í javnstøðunevndini, legði á ein heldur óvanligan bógv, tá ið Kvinnufelagið í Havn helt altjóða kvinnudag í Miðlahúsinum fríggjakvøldið 8. mars.

- Skulu vit hava javnrætt ímillum kynini, og javnrætt í samfelagnum, er tað eisini neyðugt at hava javnrætt fyri menn, segði hon.

Hon helt, at tað kundi

kanska tykjast undarligt, at hon stóð her, á altjóða kvinnudegnum, og tosaði so inniliga fyri rættindum hjá monnum.

Men hon helt samstundis, at tað neyðugt, at eisini onkur berjist fyri javnstøðu fyri menninar.

- Og fyri mær at síggja gera teir púra einki sjálvir fyri at vinna síni rættindi á javnstøðuøkinum, legði hon afturat.

Tað, sum hon sipaði til, er at vit eiga at áseta eina pápakvotu í sambandi við

barnsburðarfarloyvi, so at ein partur av barnsburðarfarloyvi hjá nýklaktum foreldrum, verður markað til pápan.

Hon heldur, at tað er ein týðandi mál fyri javnstøðu ímillum kynini og fyri javnstøðu í samfelagnum.

Og tað er nettupp endamálið við javnstøðulógini, at beina burtur allan ójavna ímillum kynini.

So í grundini er javnstøðulógin líka nógv til fyri mannfólk, sum fyri konufólk.

Sostatt tekur hon undir við at pápakvota verður ásett, nú Johan Dahl sigur, at barsilsskipanin skal endurskoðast, soleiðis sum nevnt er aðrastaðni í blaðnum.

- Tað er so sjálvsagt, sigur hon.

Annars heldur hon, at javnstøða ikki bara skal fevna um vanligar nevndir og vanlig ráð hjá tí almenna.

Javnstøða skal eisini fevna um vinnuligar nevndir og vinnulig ráð hjá tí almenna.

MANNARÆTTINDI

- Fyri mær at síggja gera menn púra einki sjálvir fyri at vinna síni rættindi á javnstøðuøkinum og so má onkur gera tað fyri teir, heldur Katrin Kallsberg, forkvinna í Kvinnufelagnum í Havn